

Prædiken til nytårsdag

Matt. 6, 5-13

Befal du dine veje
og al din hjertesorg
til hans trofaste pleje
som bor i Himlens borg!
Amen.
(DDS 36)

I denne verden fyldt med alverdens forskellige professioner findes der noget, der hedder en fremtidsforsker. Det er et menneske, der som titlen antyder, forsker i fremtiden og prøver at komme med bud på, hvordan vores adfærd vil udvikle sig. Da enhver jo ved, at det er en meget svær disciplin at spå om fremtiden, må man nok sande, at en fremtidsforsker har påtaget sig en temmelig vanskelig opgave. Menneskelivet byder på en evig strøm af uforudsigelige begivenheder, og hvem ville for eksempel ved indgangen til 2001 have troet, at World Trade Center skulle blive smadret ved et terrorangreb, der rystede hele verdensordenen? Hvem havde ved indgangen til 2006 forestillet sig, at en dansk avis ville sætte store dele af kloden i brand med 12 satiriske tegninger, og hvem havde troet, at vi i 2009 skulle komme til at diskutere, om kvinder skal have lov til at gå tildækkede omkring fra top til tå? Ingen kan forudse den slags, for verdens kræfter har det med

at gribe hinanden i halen og trække os med i en hastighed, der knap er til at forstå. Trods stor videnskabelig indsigt og århundreders erfaring med menneskeslægten hører det til sjældenhederne, at vi formår at forudsige, hvad der vil ske i fremtiden, og dermed er det også uhyre svært at kortlægge, hvordan vi vil opføre os. Vores holdninger og livsmønstre præges naturligvis af begivenhederne omkring os, men ikke desto mindre mener fremtidsforskere altså, at de kan forudsige en hel del.

Og to af disse offentliggjorde forleden den tese, at mennesket i løbet af det kommende årti vil søge efter mening. Helt chokerende fremstår den teori ikke, eftersom mennesket vist stort set til alle tider har søgt efter en mening med at være her, men nu blev det altså fastslået igen. Vi har brug for at få mere ud af livet, skrev forskerne, hvilket de blandt andet begrundede med, at mange af os jo lever i så stor overflod, at man dårligt kan påstå, at flere besiddelser vil føre til mere livsindhold. Kristendommen har da også fra første færd forkyndt, at opgaven her på jorden ikke er at skrabe til sig, og man kan kun give fremtidsforskerne ret i, at det vestlige velhavende menneske efterhånden må

have lært, at den tomme ugidelighed kun alt for godt kan trives i velstand. Vi har brug for at bede om noget andet i livet, og det evigt interessante er, at vi ofte end ikke selv er i stand til at sætte ord på, hvad dette andet er. Det giver ikke bare sig selv, hvad mennesket skal bede om, for vi kender ikke os selv godt nok til at vide det med sikkerhed, vi aner ikke, hvordan vores liv er i morgen, og derfor sætter Gud ord på det for os. Hvilket netop er, hvad der sker i teksten i dag, hvor Jesus lærer menneskene at bede Fadervor. Først formaner han os at bede med det rette sindelag – det vil sige, uden behovet for at andre skal iagttage, hvor mild og from man ser ud, mens man gør det, og også uden at lade munden løbe med tomme ord, der ikke er en bøn værdig. Mennesket skal bede i alvor og i indadvendthed, og derudover lyder det, at det skal bede i bevidsthed om, at Gud bedre end den enkelte selv ved, hvad der er behov for.

Og dette er afgørende. At Fadervor er blevet givet til menneskene som en indirekte påmindelse om, at ingen af os rummer så stor selvindsigt, at vi i sidste ende ved, hvad vi trænger mest til. Dermed være ikke sagt, at vi slet ikke ved noget, for vi ved ganske udmærket, at vi ikke har lyst til at miste nogen, vi holder af, eller blive alvorligt syge eller fyret eller sat på gaden. Og hvis man har børn, ved man også, at man aldrig bliver færdig med at bede om alt det bedste for dem. Den slags basale ting ved vi, for vi kan føle vores egen nære historie i hver en fiber i kroppen, og vi frygter for, at noget skal gå rent galt, men der findes en klar grænse for vores

overblik. For vi kan ikke se ind i fremtiden, og den kendsgerning forsyner os med en særlig afmagt. For når man beder til Gud, taler man også i en eller anden grad ind i alt det kommende, for mennesket er nu engang sådan indrettet, at det bekymres og drømmer, planlægger og ønsker. Og midt i denne ihærdige tankevirksomhed er det nemt at glemme, at ikke ret meget er kendt. Der kan ske noget i morgen, der ændrer så meget, at også den bøn, vi retter mod Gud, bliver en anden. Bønnen kan forandres, fordi virkeligheden forandres, og blandt andet derfor kan vores ord – sådan som Jesus selv siger det – pludselig komme til at fremstå som værende for tomme og for omskiftelige. Vi lader munden løbe i den tro, at vi tilfulde kender os selv, som både den vi er i dag, og den vi tror, vi vil være i morgen. Vi ser os selv i forhold til den tilstand, vi formoder blot vil fortsætte i stedet for at se os selv i forhold til den tanke, at noget helt uventet vil ske.

Det er vores skæbne, jeg ved det godt. Vi har voldsomt svært ved at rive os selv ud af det formodede livsforløb, vi ser foran os, men vi må ikke tage en eneste tilstand for givet, for vores evne til at forstå tilværelsen og ikke mindst sætte os ind i den, de andre lever, hænger i høj grad sammen med en levende bevidsthed om, at alt meget hurtigt kan blive anderledes. At ingen kan forlade sig på endelig indsigt eller endelig status, endelig tryghed – eller for den sags skyld endelig elendighed. Alt kan forandres, og dette er kristendommen med til vedvarende at minde os om. Det sker både gennem opfordringen til faktisk at

tro på, at Menneskesønnen kom til jorden som selve indbegrebet af det absolut nye, der bryder med alt, hvad der var før. Men det sker også gennem den betryggende og frigørende meddelelse om, at vi kan se os selv som skabninger, der ikke skal bære det hele alene. Men som kan stole på, at noget bliver båret for os. Måske endda uden at vi selv opdager præcis hvornår og hvordan – blot erfarer vi, at der er flere kræfter til stede i os, end vi havde troet. Og derigennem – gennem indbydelsen til at lægge den opslidende bekymring for morgendagen over på Ham, som bor i Himlens borg – har vi fået muligheden for at forstå, at netop fordi vi kun ved så ganske lidt om, hvad fremtiden vil rumme, gør man regning uden vært, hvis man identificerer sig selv med tanken om det kommende fremfor med opfyldelsen af det nuværende.

Alligevel bliver vi ved med at bede for fremtiden, og ikke mindst gør vi det her ved nytårstid, hvor de store linjer skal bringes til status. Og overordnet set er der bestemt også meget, man kan bede om for år 2010. Man kan bede om, at der ikke vil blive sendt flere døde soldater hjem fra Afghanistan. Man kan bede om, at myndighederne vil få lidt mere styr på de deprimerende bandekrige, at færre vil blive overfaldet på gaden og i eget hjem, at de skræmmende spor af terror både her og i resten af verden vil blive færre, at vi har set den sidste præst blive fordrevet fra sin egen bolig af unge kriminelle, at de parallelle samfund i Danmark ikke udarter yderligere, at visse politikere bliver bedre til at stå fast på, hvad de mener, at dansker-

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

ne vil fastholde den voksende besindelse på kristendom – og i en lidt anden boldgade, at DR vil producere færre fordummende talent-shows og generelt begynde at tiltale seerne som voksne mennesker. Der er nok at bede om, for meget kan blive bedre i verden, men når det handler om ens egen lille personlige historie og ens egen bøn til Gud, er det straks noget andet. Her er det ikke nær så entydigt, hvad der ville være det lykkeligste, for forstanden og fantasien på egne vegne er ikke stor nok. Og derfor siger Jesus til os, at vores fader ved, hvad vi trænger til, endnu før vi beder ham om det. Det er ham, der ved, hvad mennesket midt i sine mange omskiftelige følelser som udgangspunkt skal grunde i, og som den mest fantastiske tiltale til selve livet og til Skaberen bag det har han givet os Fadervor, for at vi aldrig skal komme i tvivl om, hvilke ord vi kan sige, når vi når frem til punktet, hvor vi ikke selv kender flere. Ordene om Guds vilje på jorden, om det daglige brød, om forladelse af skyld og om værn mod det onde. Ordene, som vi kan bære med os gennem hele livet, og som vi ejer sammen.

Vi har brug for at få mere ud af livet, siger fremtidsforskerne, og man må bare slå fast, at fremtidsforskning er og bliver et paradoksalt begreb. Ikke kun fordi det så nemt får karakter af netop de tomme ord, Jesus advarer os imod at dyrke, men også fordi jeg vil hævde, at det ligger et godt stykke udenfor menneskets kompetence på den måde at sætte eksistensen på fremtidig formel.

Men lad os da bare enstemmigt slå fast, at vi har brug for at få mere ud af livet, og lad os her i kirken slå fast, at vi med Fadervor for hver dag kan vokse med opgaven. For det er med troen på Gud, at mennesket for alvor får mod til at leve, fordi den grundlæggende tillid til ham hjælper os til at rette opmærksomheden mod dette liv og dette øjeblik og disse mennesker, som vi har omkring os. Gennem troen mildnes bekymringen for det kommende, mens pladsen og friheden skabes til os her, hvor det ikke er vores opgave at spå om fremtiden, men derimod at tro på den som en fortsættelse af det liv, der både før og nu og altid opretholdes af Gud og ikke af os. Vi kan hver især opfinde mange bønner, og altid vil de være bundet af den følelse, man rummer lige nu. Men alle som én vil bønnerne forgå, mens kun en enkelt vil stå tilbage. Den bøn, der oprindeligt ikke lød fra menneske til Gud, men derimod fra Gud til menneske, og den er nøjagtig den samme, hvad enten vi skriver 1010, 1910 eller år 2010. Den ændres ikke af tiden og tager ikke farve af historiens vilde forløb, for den er i én og samme bevægelse givet til livet og til evigheden. Fadervor rummer ordene, der fastholder, hvem vi er, hvem vi er det i forhold til og med hvilken fortrøstning og betydningsfuldhed vi kan leve det liv, vi har fået. I endnu et godt nyt år. Amen.

Sørine Gotfredsen, Jesuskirken

Salmer: 712 - 716 - 310 - 36 - 376 - 121